

ชมรมนักเล่านิทาน

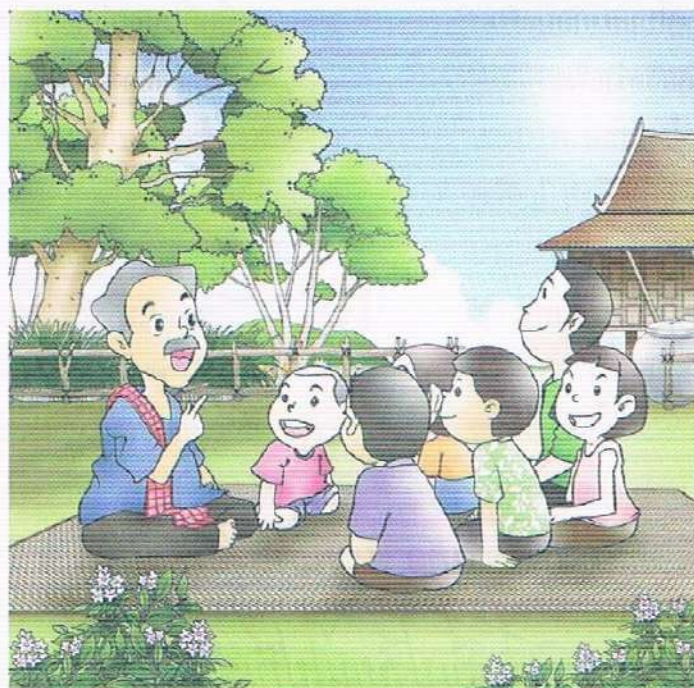
ตอน เสวนาภาษานิทาน

ลุงสืบสาน หลานตาซุน

นิทานเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การสอนคนมาตั้งแต่โบราณกาลมีการแยกจุดประสงค์อยู่ ๓ อย่าง คือ

๑. ต้องการให้ผู้ฟังหรือเด็กรู้จักแยกแยะได้ว่าเรื่องที่ฟังมีเหตุผลก่อให้เกิดความเชื่อได้แค่ไหน
๒. เพื่อความบันเทิงในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
๓. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กกลับเร็วขึ้นโดยเล่าให้เด็กฟังก่อนจะนอน

สำหรับเรื่องที่จะพูดต่อไปนี้จะเก็บจากส่วนหนึ่งของนิทานที่นักเล่านิทาน ๔ ท่าน มาเจอกันพอดีและเคยรู้จักมักคุ้นกันมาก่อน ก็เลยตั้งวงเสวนาภาษานิทานตามหัวเรื่องข้างต้นนักเล่านิทานทั้ง ๔ คือ ลุงมั่ง ลุงมี ลุงสี และลุงสุข โดยลุงมั่งเป็นผู้หาเรื่องนิทานมาเล่าก่อนว่า

เรื่อง “ลูกไม้ของคนขอลาน”

ขอทานคนหนึ่งขูดขูดขูดน้ำให้เจ้าของบ้านดู พร้อมกับพูดเสียงละห้อยว่า คุณนายครับ กรุณาช่วยให้ผมได้กินยาในขวดนี้สักหน่อยได้ไหมครับ

“ได้สิ” คุณนายใจดีพูดยิ้มแย้ม “ต้องการอะไร... แก้ว... ถังและน้ำใช้ไหม

“ไม่ใช่ครับ” ขอทานเสียงละห้อยมากขึ้น... ผมต้องการอาหารหนึ่งจานครับ

เอ๊ะ?...ทำไม? คุณนายประหลาดใจมาก

“เพราะว่า...ยาขวดนี้...ขอทานเสียงสะท้อนอย่างที่สุดเท่าที่ทำมา....เป็นยาที่หมอล้างให้กินหลังอาหารครับ”
จบทุกคนที่นั่งฟังอยู่ก็พูดสวนขึ้นมาว่าแค่นี้เอง ไม่น่าจะเป็นนิทานเลย ลุงมั่งพูดว่า เออ...ต่อไปนี่ถึงที่มึงเล่าก็แล้วกัน
ไอ้มี

ลุงมีรับคำทันที...เออ...พวกมึงคอยฟังก็แล้วกันโดยเชื่อเรื่องราว...

เรื่องผู้ดีเก่า

ในบ้านอันใหญ่โตแห่งหนึ่งเจ้าของบ้านเป็นผู้ดีเก่า คนใช้ทุกคนในบ้านต้องพูดสุภาพที่สุด คนไหนพูดคำหยาบ
เพียงคำเดียวจะถูกไล่ออกทันที

ตาสี่เป็นคนใช้คนใหม่ พอได้ยินคำว่า...คำสุภาพ แกก็กลัวและจะพยายามพูดให้ถูกต้องตามศัพท์ให้ได้
นี่คือความเข้าใจของตาสี่

วันหนึ่งตาสี่นั่งคุกเข่าลงกับพื้นดิน แหงนหน้าบอกเจ้าคุณผู้ดีซึ่งยืนอยู่ที่หน้าต่างชั้นบนว่า...

“ใต้เท้าขอรับ...มีบุรุษคนหนึ่ง...พักตร์จักขุเหมือน อูจจระโอสถ....อูจจระจักขุเต็มบุตรจักขุ...แกบอกว่า
แกเป็นบิดาจักขุของอูจจระเข้าในบ้านนี้ แกมีมัจฉาวาริจิตมาด้วยตรีพระองค์...สรวรดไปแล้วโทพระองค์ คงเหลือเอก
พระองค์ แกเอามัจฉาวาริจิต อย่างพระเพลิงเสวยอย่าโอฆารส แกมีธัญญาอาหารและกัณฑ์ผลทศไอรส แกก้มพักตร์
ก้มจักขุเสวยประเดี๋ยวเดียวหมด เกลี้ยงเลย เมื่อแกเสวยแล้วแกก็ตรัสว่า...”

“ข้าก่อนไอ้สี่ ผู้ดีเก่าตวาดลงมาจากชั้นบน พูดภาษาคนดีกว่าภาษาของมึง กูฟังไม่รู้เรื่อง” ตาสี่จึงพูดใหม่
ว่า....

“ใต้เท้าขอรับ มีชายคนหนึ่งหน้าตาเหมือนขี้ยา ขี้ตาเต็มลูกตา แกบอกว่า แกเป็น พ่อตาของขี้ยาในบ้านนี้
แกมีปลาน้ำจืดมาด้วย ๓ ตัวตายไป ๒ ตัวคงเหลือ ๑ ตัว แกเอาปลาน้ำจืดย่างไฟกินอย่างอร่อย แกมีข้าวปลา
อาหาร และกล้วยลิบผล...แกก้มหน้าก้มตากินประเดี๋ยวเดียวหมดเกลี้ยง เมื่อแกกินแล้วแกก็พูดว่า แกเข้าบ้านผิด
เสียแล้ว แกก็จากไป” จบ

เพื่อนคู่เสวนาต่างก็พูดเหมือนกันว่า กูฟังแล้วก็เข้าใจเหมือนเจ้าของบ้านนั่นแหละ ฟังมาเข้าใจตอนที่พูดใหม่
นี่เอง

ฝ่ายลุงลู่สี่เอย่ว่ากูจะเล่าเองบ้าง...ฟังก็แล้วกัน

เรื่อง ตำรวจช่วยด้วย

“โปรดช่วยดิฉันเดี๋ยวนี้” เสียงโทรศัพท์ดังมากจนตำรวจพูดแบบหูโทรศัพท์ไว้กับหู ต้องเอาหูโทรศัพท์ออก
ห่างหู “ผู้ชายคนหนึ่งใช้บันไดพาตฟานบ้านกำลังจะเข้ามาในห้องดิฉัน ทางหน้าต่างค่ะ โปรดช่วยด้วย โดยเร็วที่สุด”

ตำรวจจึงบอกว่า “ที่นี่ตำรวจดับเพลิงครับ ไม่มีหน้าที่จับคนร้าย มีหน้าที่ดับไฟอย่างเดียวเท่านั้น คุณต้อง...”

“ดิฉันต้องการตำรวจดับเพลิงค่ะ” เสียงดังแข่งกันมาตามสาย

“เพราะตำรวจดับเพลิงมีบันไดยาวมาก”

“รับตัวดิฉันเองค่ะ” “คุณจะให้ตำรวจใช้บันไดยาวรับ ตัวคุณลงมาจากห้องของคุณเพื่อหนีคนร้ายที่กำลังจะเข้าไปทางหน้าต่างใช่ไหมครับ”

“ไม่ใช่ค่ะ ดิฉันต้องการบันไดของดับเพลิง เพราะบันไดยาวดี ส่วนบันไดของชายคนนั้นมันสั้นค่ะ ถ้าได้บันได ตำรวจยาวๆ เขาก็จะได้ขึ้นบันไดมาทางหน้าต่างห้องของดิฉันได้ ช่วยฉันหน่อยได้ไหมคะ ดิฉันคอยชายคนนั้นตั้งครึ่งคืนแล้ว คุณตำรวจ ใจดี ช่วยด้วยนะ...” จบ

ทั้งสามคนที่ฟังการพูดว่า โอ ไม่ได้เรื่องเลย...ไร้สาระ ลุงสุกนักเล่านิทานซ้ำซากก็เอ่ยขึ้นว่า เออ...มาถึงตา กุบ้าง ฟังดีๆ

เรื่อง ฮ้อยๆ หัวเหอนฮอด

ความว่า...ตอนหัวค่ำ ทิดบี้ (จุกบี้) ภาษาใต้ว่า หมูกอ๊อ เพ็ญไฉนหนุ่มสาวคู่หนึ่งคุยกันปลายสวน และนัดแนะตกลงกันว่า...เจ้าหนุ่มจะไปหาสาวตอนตีสาม ฝ่ายสาวจะห้อยเชือกที่ผูกเสาแหก (คนใต้ว่า แสก) ไว้แล้ว ห้อยไว้ทางหน้าต่าง ปลายเชือกจะผูกกับข้อมือสาวไว้แล้วนอน...เมื่อหนุ่มมาแล้วให้ดึงเชือกเบาๆ ให้สาวรู้ตัวตื่นขึ้นมา แล้วให้หนุ่มนั้นนั่งในเสาแหก...สาวก็จะลากเตียงแหกขึ้นให้ถึงหน้าต่าง หนุ่มก็จะเข้าห้องนอนของสาวได้สบายๆ

ทิดบี้เป็นคนรุ่นพี่ของหนุ่มสาวคู่นี้ เป็นคนนักเลงอันธพาลโดยกำเนิด คิดที่จะช้อนกลปล้นสาว...คิดเช่นนั้น แล้วพอดึกตีสอง ทิดบี้ก็ย่องฝ่าความมืดไปที่บ้านแม่สาวเรือนสูง และทำตามวิธีที่สาวหนุ่มเขาแนะนำไว้ทุกประการ...

สาวลากเตียงแหกค่อยๆ สูงขึ้น ใกล้จะถึงหน้าต่างเข้าไปทุกที ฝ่ายทิดบี้เป็นคนหัวล้านเกรงว่าศีรษะตัวเอง จะชนกับยอด จึงพูดเบาๆ ว่า ฮ้อยๆ หัวเหอนฮอด...พูดซ้ำหลายครั้ง คำพูดของทิดบี้ ถ้าพูดให้ชัดก็คือ (ค่อยๆ หัวจะชนยอด)

ฝ่ายสาวเมื่อได้ยินเสียงดังนั้นก็หยุดเสาแหกทันที...เสียงแบบนี้ไม่ใช่แฟนเราแน่ คงเป็นเสียงพี่แนนนอน คิดแล้วก็ปล่อยเสาแหกทันที หัวของทิดบี้ไม่ชนยอด แต่ก้นและซี่โครงของทิดบี้ สัมผัสกับพื้นดินอย่างแรง เสียงดังตุ้ม!

“เสียงอะไรกันวะ อีหนู?” บิดาสาว ร้องถามข้ามนอกชานเรือนใหญ่ “เสียงลูกฟักลูกแพงมันตกอะพ่อ” ลูกสาวผู้มีปัญญาไวตอบพ่อทันที เหมือนกับตระเตรียมไว้ก่อนนั้นแหละ

ฝ่ายทิดบี้เมื่อได้ยินคำว่าลูกฟักลูกแพง ก็นึกถึงศีรษะตนเองซึ่งละม้ายคล้ายลูกฟักลูกแพง แต่ในขณะที่เดียวกัน และซี่โครงก็เจ็บสุดขีด เลยแผ่นอย่างเร็วด้วยความโกรธออกจากเสาแหกทันที ปากก็ตะโกนร้องสุดเสียงอย่างลืมหูลืมตาว่า “อ๊ก ฮ่อ แอง แม่ ฮีฮะฮี ฮีโฮง หักสองฮีฮามฮีแล้ว” (ฟักพ่อแพงแม่มีงะฮี ซี่โครงหักสองซี่สามซี่แล้ว) จบ

สรุปว่านักเล่านิทานทั้งสี่ท่านได้เล่านิทาน เป็นประโยชน์บ้างก็ขึ้นอยู่กับท่านผู้อ่านแยกแยะเอาเองว่าเจอลสิ่งใด รับเป็นความรู้ หรือไม่อาจแตกต่างกันได้ แต่ที่แน่ๆ คือ ได้รับความบันเทิงและความคลายเครียดได้ในระดับหนึ่ง เพราะว่าสารนครศรีธรรมราชเปิดกว้างให้ทุกคนเป็นเจ้าของได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ จึงมีความจำเป็นอยู่ดีว่า นานาจิตตัง สิบคนรู้สิบอย่าง ทำให้หนังสือนี้เป็นศูนย์รวมองค์ความรู้คู่ปัญญาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก่อนจะจบใคร่พรรณนาว่า...

อ่านนิทานให้ตีมีข้อคิด
ถูกหรือผิดแอบแฝงเหมือนแก้งสร
ต้องทำใจแยกแยะอย่าด่วน
จะขำขันหรือเศร้าหมองลองคิดดู
ในบางเรื่องเปลี่ยนวาทีน้ำลาย
หาสาระไม่ได้อายอดสู
ต้องปรับเทียบเปรียบผลกับคนรู้
เลือกกระชู่เฉพาะดีที่ควรรับ
นิทานคือสื่อกลางสร้างบ้านเทิง
จะรีนเรึงคมคายฟังได้ค้ำพื
อย่างน้อยน้อยฆ่าเวลาครางงจับ
ก่อนจะหลับฟังลิ้มปลื้มอารมณ์
ในสังคมรู้สึบอย่างต่างความคิด
ย่อมเป็นสิทธิ์เสรีที่เหมาะสม
นิทานดีมีคุณค่าทางสังคม
เอกอุตมเพื่อสรรสร้างทางปัญญา

